

OULU PIKKARALA HANGASKANGAS E**PERUSTIEDOT**

MJ-tyyppi: asuinpaikat
Tyypin tarkenne: asuinpaikkapinnat
Ajoitus: varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2/3
Lukumäärä: 1
Peruskartta: 3422 08 PIKKARALA
Koordinaatit: x = 7201 60-63; y = 3442 58-61; z= 40
Koordinaattiselite: ääripisteet
Maastomerkintä: ei merkintää
Pinta-ala: 30 x 15 m
Etäisyystieto: Oulun tuomiokirkosta 19 km kaakkoon

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Pikkarala
Tila 1: 24:2
Omistaja 1: Optiroc Oy Ab, Oulun tehtaat
Osoite 1: Asemakyläntie 45
90310 OULU
p. 08-531 6265, 040-536 5315 (tehdaspäällikkö J. Salopuro)

ARKISTOTIEDOT

Janne Ikäheimo tark. 29.4.2000 (raportti 4.5.2000) KM 32125: 8
J.Alakärppä & J.-P. Joonas inv. 29.5.-2.6.2000 (raportti 4.7.2000) KM 32125:1-7

TARKASTUS 2001

Aika: Vesa-Pekka Herva & Janne Ikäheimo 25.5.2001; Mikko Hietala, Janne Ikäheimo & Juha-Pekka Joonas 1.6.2001
Löydöt: kvartsiesineen katkelma, palanutta luuta (~~luetteloimatta~~) KM 32877: 1-6
Karttaotteet: 3422 08 Pikkarala, 1:20 000. Helsinki 1996.
yleiskartta 1:2000 (suurennos peruskartasta)
yksityiskohtakartta 1:2000
Diat: 5 kpl (kehittämättä)

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kohde sijaitsee Hangaskankaan itälaidalla, Optiroc Oy Ab:n maa-aineksenottoa varten kuorimalla alueella, noin 19 km Oulun tuomiokirkosta kaakkoon. Museoviraston kehotuksesta tehdyissä tarkastuskäynneissä paikalla havaittiin 30 x 15 metrin laajuiselta alueelta selviä, aiemmin huomaamatta jääneitä merkkejä esihistoriallisesta aktiviteetista.

TUTKIMUSKERTOMUS**Sijainti ja maasto**

Hangaskangas on laaja hiekkakangas, joka sijaitsee Oulujoen eteläpuolella 15-20 kilometriä Oulun keskustasta kaakkoon. Kankaan valtapuuna on mänty ja aluskasvillisuuden muodostavat erilaiset

jäkälät ja sammaleet. Hangaskankaan itäreunalla on laaja avohakattu alue, mistä Optiroc Oy Ab:n on tarkoitus ottaa maa-ainesta. Alueen pohjoisosasta on tarkoitusta varten poistettu pintamaa.

Kohteen kuvaus

Optiroc Oy Ab:n maa-aineksenottoalueella vierailtiin kahteen otteeseen Museoviraston aluevalvoja Markku Torvisen toivomuksesta. Ensimmäisen käynnin yhteydessä testattiin myös Oulun yliopiston yleisen arkeologian oppiaineen tilaaman maanäytekairan prototyyppiä. Tutkimukset keskitettiin syksyllä 2000 kuoritulle alueelle, mistä toimenpiteen valvonnan yhteydessä oli löytynyt kiviesine ja liesi. Tarkastuskäyntien yhteydessä havaittiin seuraavaa.

Kuoritulla alueella oli pienen harjanteen itäpuolella havaittavissa noin 30 x 15 metriä laaja, luode-kaakko –suuntainen vyöhyke, missä hiekkamaasta on hahmotettavissa palaneen luun ja palaneen kiven muodostamia keskittymiä. Nämä keskittymät, joista ainakin kaksi vaikuttaisi hiilensekaisen maan perusteella olevan liesiä, on merkitty karttaliitteeseen satelliittipaikantimella määritettyjen arvojen mukaan (paikannustarkkuus $\pm$ 5 metriä). Lisäksi alueelta löytyi yksi mahdollinen kvartsiesineen katkelma sekä muutama kvartsi-iskos.

Löytökeskittymän reuna sijoittuu hiekkakuopan reunasta 15-18 metriä etelä-lounaaseen, joten kohde ei liene aivan välittömässä tuhoutumisvaarassa, etenkin kun maa-aineksen otto alueella ei toistaiseksi ole ollut mitenkään aggressiivista. Löytöjen pesäkkeisyys osoittaa puolestaan sen, ettei kyseessä ole syksyllä 2000 tutkitun lieden osien leviäminen ympäristöönsä. Koepistojen perusteella löydöt keskittyvät vertikaalisuunnassa, varhaismetallikautisille asuinpaikoille tyypilliseen tapaan, 10 cm:n matkalle maan pinnasta lukien. Varsin suuri osa löydöistä on kuitenkin peräisin sekoittuneesta maasta, mutta alueelta lienee vielä löydettävissä ainakin osittain säilyneitä kiinteitä rakenteita, esim. liesikiveyksiä.

Luokitusehdotus

Luokka 2/3. Kohde on tuhoutunut ainakin osittain, mutta sen luonteen ja samalla rauhoitusasteen tarkempi määrittely tulisi suorittaa lisätutkimusten perusteella.

Oulussa 3.6.2001

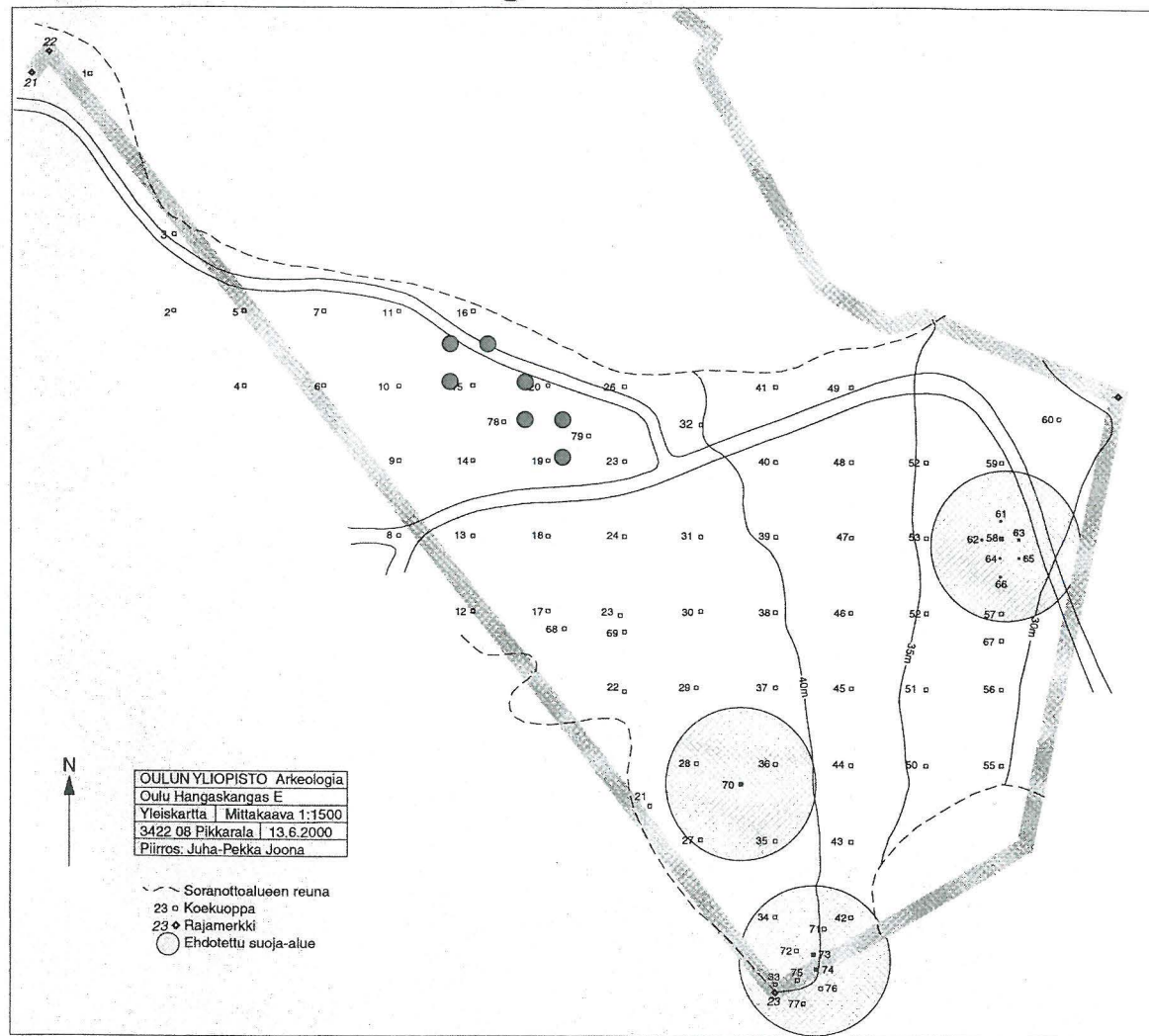

FL Janne Ikäheimo
Amanuenssi
Arkeologian laboratorio
PL 1000
90014 Oulun yliopisto

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
Oulu Hangaskangas E	
Yleiskartta	Mittakaava 1:2000
z= 40 m mpy	3.6.2001
Kartoitus: Janne Ikäheimo	
Puhtaaksi piirtänyt: Janne Ikäheimo	

Yksityiskohtakartta 1:2000. Vuoden 2001 löydöt sijoitettuna edellisvuoden tutkimusten karttapohjaan.